

ویژه نامه هفته وحدت

چهل حدیث در باب وحدت

۱. فرمان وحدت

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم): **إِسمَعُوا و أَطِيعُوا لِمَنْ و لاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام**. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: از حاکمان الهی اطاعت کنید و گوش بفرمان باشید زیرا اطاعت از رهبری مایه «وحدت امت اسلام» است. (امالی مفید، ج ۱، ص ۱۴)

۲. پیوندهای اجتماعی

قال الامام علی (علیه السلام): **و علیکم بالتواصل و التبادل و ایاکم و التدابر و التقاطع**. امام علی (علیه السلام) در وصیت به حسنین (علیهما السلام) می فرماید: و بر شما باد به ارتباط و بذل و بخشش و دوری گزیدن از جدائی و پشت کردن به یکدیگر. (نهج البلاغه، نامه ۴۷)

۳. انس و الفت

قال الباقر (علیه السلام): **یا معشر المؤمنین تألفوا و تعاطفوا**. امام محمد باقر (علیه السلام) فرمود: هان ای گروه مؤمنان، مانوس و متحد باشید و به هم مهربانی کنید. (الکافی، جلد ۲، ص ۳۴۵)

۴. ایجاد وحدت

قال الامام على (عليه السلام): **صلاح ذات البين أفضل من عامة الصلاة و الصيام**. امام على (عليه السلام) فرمود: اصلاح اختلاف ها، از تمامی نمازها و روزه ها برتر است. (نهج البلاغه، وصیت ۴۷)

۵. آشتی دادن

قال الامام الصادق (عليه السلام): **صدقة يحبها الله اصلاح بين الناس إذا تفاسدوا و تقارب بينهم إذا تباعدوا**. امام صادق (عليه السلام) فرمود: ایجاد وحدت هنگام پیدایش اختلاف، و تباهی امت و نزدیک کردن آنها در هنگام جدائی، صدقه ای است که خداوند آن را دوست دارد. (الكافی، جلد ۲، ص ۲۰۹)

۶. محور وحدت

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم): **فأنتم «أهل البيت» أهل الله عزوجل الذين بهم تمت النعمة و اجتمعت الفرقة و ائتلفت الكلمة**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: شما اهل بیت، اهل الله هستید که به برکت شما، نعمت کامل گشته و پراکندگی بر طرف شده و اتحاد کلمه پدید آمده است. (الكافی، جلد ۱، ص ۴۴۶)

۷. خدا، پیامبر، قرآن

قال الامام على (عليه السلام): **«في ذم أهل الرأي» و إلههم واحد و نبیهم واحد و کتابهم واحد فأمرهم الله سبحانه بالاختلاف فأطاعوه أم نهاهم عنه فعصوه؟** امام علی (عليه السلام) فرمود: خدا یکی، پیامبر یکی، و کتاب یکی است. آیا آنها را خداوند به اختلاف و دو دستگی فرمان داده و او را اطاعت می کنند؟ یا آنها را از اختلاف نهی کرده و فرمانش را سرپیچی می کنند؟ (نهج البلاغه، خطبه ۱۸)

۸. اهل بیت (ع)

قالت فاطمة الزهراء (عليها السلام): **و طاعتنا نظاما للملة و امامتنا لما للفرقة و الجهاد عز الاسلام**.

فاطمه زهرا (عليها السلام) فرمود: پیروی از ما «اهل بیت» نظام امت، و رهبری ما عامل وحدت، و جهاد مایه عزت و سربلندی اسلام است. (کشف الغمّة، جلد ۲، ص ۱۰۹)

۹. رهبری و وحدت

قال الإمام على (عليه السلام): **و مكان القيم بالامر مكان النظام من الخرز يجمعه و يضمه فإذا انقطع النظام تفرق الخرز و ذهب ثم لم يجتمع بحذافيره أبدا**. امام علی (عليه السلام) فرمود: جایگاه رهبر و سرپرست در

اجتماع، جایگاه رشته ای است که دانه ها را بهم پیوند داده و جمع می کند، و آنگاه که آن رشته بگسلد، دانه ها پراکنده گشته و هرگز تمام آنها جمع نخواهند شد. (نهج البلاغه، خطبه ۱۴۶)

۱۰. فلسفه رهبری

قال الامام علی (علیه السلام): **فرض الله الإمامة، نظاما للأمة و الطاعة تعظيما للإمامة**. امام علی (علیه السلام) فرمود: امامت، موجب نظم و هماهنگی مردم و اطاعت، برای عظمت رهبری است. (نهج البلاغه، حکمت ۲۵۲)

۱۱. حفظ وحدت

قال علی (علیه السلام): **إن هؤلاء قد تمالؤوا علی سخطه إمارتی و سأصبر ما لم أخف علی جماعتکم فإنهم إن تمموا علی فیالہ هذا الرأي إنقطع نظام المسلمین**. امام علی (علیه السلام) فرمود: سینه اینان (خوارج) از دشمنی با حکومت من انباشته است و تا آن هنگام که بیم از هم پاشیدن جماعت (امت) نباشد، صبر می کنم، برآستی اگر اینان بر این اندیشه سست ادامه دهند، نظام مسلمانان از هم خواهد گسست. (نهج البلاغه، خطبه ۱۶۹)

۱۲. وحدت، پایه دین

قال الإمام الرضا (علیه السلام): **إن الإمامة زمام الدین و نظام المسلمین و صلاح الدنیا و عز المؤمنین، ان الإمامة أس الإسلام النامی و فرعه السامی** امام رضا (علیه السلام) فرمود: امامت، زمام دین و مایه نظام و تشکیلات مسلمانان و صلاح دنیا و عزت مؤمنان است. رهبری، پایه بالنده اسلام و شاخه بلند آن است. (کافی، جلد ۱، ص ۲۰۰)

۱۳. عوامل وحدت

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم): **ألمؤمنون إخوة تتکافؤ دماؤهم و هم ید علی من سواهم**. نبی اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: مؤمنان با هم برادرند و خونشان برابر است و در برابر دشمن متحد و یکپارچه اند. (کافی، جلد ۱، ص ۴۰۴)

۱۴. برادری اسلامی

قال رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): **ألمسلمون إخوة لأفضل لأحد علی أحد إلا بالتقوی**. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: مسلمانان با هم برادرند و هیچ کس بر دیگری برتری ندارد، جز به تقوی. (کنز العمال، جلد ۱، ص ۱۴۹ نهج الفصاحه، حدیث ۳۱۱۲)

۱۵. پیوند روحی

قال الباقر (عليه السلام): **إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ خَلَقَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ طِينَةِ الْجَنَانِ وَ أَجْرَى فِيهِمْ مِنْ رِيحِ رَوْحِهِ** فلذلك المؤمن أخو المؤمن لأبيه و أمه فإذا أصاب روحاً من تلك الأرواح في بلد من البلدان حزن، حزنَتْ هذه لأنها منها. امام محمد باقر (عليه السلام) فرمود: خداوند، مؤمنان را از خاک بهشت آفرید و از روح خود در آنان دمید، از این رو مؤمن با مؤمن، برادر پدر و مادری است پس هرگاه که به یکی از آنان در دیاری اندوهی برسد، دیگری هم در غم او اندوهگین می شود. (الكافي، جلد ۲، ص ۱۶۶)

۱۶. بنی آدم اعضای یکدیگرند

قال الامام الصادق (عليه السلام): **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ بَنُو أَبٍ وَ أُمٍّ وَ إِذَا ضَرَبَ عَلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ عِرْقٌ سَهَرَ لَهُ الْآخَرُونَ**. امام صادق (عليه السلام) فرمود: مؤمنان، با یکدیگر برادرند، و همگی فرزندان یک پدر و مادر و چون رگ یکی از آنان زده شود «مصیبتی بر او وارد شود» دیگران در غم او خوابشان نبرد. (الكافي، جلد ۲، ص ۱۶۵)

۱۷. برادری، فرمان خدا

قال الصادق (عليه السلام): **تَوَاصَلُوا وَ تَبَارَوْا وَ تَرَاخَمُوا وَ كُونُوا إِخْوَةً أَبْرَاراً كَمَا أَمَرَكَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ**. امام صادق (عليه السلام) فرمود: همان گونه که خدای عزوجل به شما دستور داده، با هم پیوند داشته باشید، به یکدیگر نیکی کنید، و برادرانی نیکوکار باشید. (وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۵۵۲، حدیث ۳)

۱۸. برادر دوستی

عن حفص بن البختري قال: **كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ دَخَلَ عَلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ لِي: تَحِبُّهُ؟ فَقُلْتُ: نَعَمْ، فَقَالَ لِي: وَ لَمْ لَا تَحِبُّهُ وَ هُوَ أَخُوكَ وَ شَرِيكَكَ فِي دِينِكَ وَ عَوْنِكَ عَلَى عَدُوِّكَ وَ رِزْقُهُ عَلَى غَيْرِكَ**. حفص گوید: نزد امام صادق (عليه السلام) بودم، مردی وارد شد پس امام به من فرمود: آیا دوست داری او را؟ گفتم: آری. حضرت فرمود: چرا او را دوست نداشته باشی و حال آن که او برادر تو و همکیش تو و یاور تو در برابر دشمن است و مخارج او هم بر عهده دیگری است. (کافی، جلد ۲، ص ۱۶۶)

۱۹. همدردی

قال الامام الباقر (عليه السلام): **أَلْمُؤْمِنُونَ فِي تَبَارِهِمْ وَ تَرَاخُمِهِمْ وَ تَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ، إِذَا اشْتَكَى تَدَاعَى لَهُ سَائِرُهُ بِالسَّهْرِ وَ الْحُمَى**. امام باقر (عليه السلام) فرمود: مؤمنان در نیکی و شفقت و مهربانی به یکدیگر مانند یک پیکرند که اگر به عضوی از آن آسیبی برسد تمام اعضاء در تب و بی خوابی گرفتار آیند. (بحارالانوار، جلد ۷۱، ص ۲۳۴)

۲۰. تعاون و همکاری

قال النبي (صلى الله عليه وآله وسلم): **الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبَنِيَانِ الْمَرْصُوصِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: مؤمن نسبت به مؤمن مانند بنای استواری است که اجزای آن، یکدیگر را استحکام می بخشند. (نهج الفصاحه، حدیث ۳۱۰۳)

۲۱. الفت و دوستی

قال النبي (صلى الله عليه وآله وسلم): **خَيْرُ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ كَانَ مَأْلَفَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَ لَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يَأْلَفُ وَ لَا يُولَفُ**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: بهترین مؤمنان، کسی است که محور الفت مؤمنان باشد، کسی که انس نگیرد و با دیگران مأنوس نشود خیری ندارد. (بحارالانوار، جلد ۷۱، ص ۳۹۳)

۲۲. مدد الهی در سایه وحدت

قال النبي (صلى الله عليه وآله وسلم): **يَدُ اللَّهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: دست خدا بر سر جماعت است. (نهج الفصاحه، ۳۲۱۱)

۲۳. وحدت و هماهنگی در حرکت های نظامی

قال الامام على (عليه السلام): **إِيَّاكُمْ وَ التَّفَرُّقُ فَإِذَا نَزَلْتُمْ فَانْزِلُوا جَمِيعًا وَ إِذَا ارْتَحَلْتُمْ فَارْتَحِلُوا جَمِيعًا**. امام علی (عليه السلام) فرمود: از تفرقه و جدایی بپرهیزید، سپس هرگاه در جائی فرود آمدید، همگی فرود آئید و هرگاه کوچ کردید، با هم کوچ کنید. (نهج البلاغه، وصیت ۱۱)

۲۴. آثار وحدت

قال الامام على (عليه السلام): **فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانُوا حَيْثُ كَانَتِ الْأَمْلَاءُ مُجْتَمِعَةً وَ الْاَهْوَاءُ مُؤْتَلَفَةً وَ الْقُلُوبُ مُعْتَدِلَةً وَ الْإِدْيُ مُتَرَادِفَةً، وَ السِّيُوفُ مُتَنَاصِرَةً وَ الْبَصَائِرُ نَافِذَةً وَ الْعَزَائِمُ وَاحِدَةً أَلَمْ يَكُونُوا أَرْبَابًا فِي أَقْطَارِ الْأَرْضِينَ وَ مَلُوكًا عَلَى رِقَابِ الْعَالَمِينَ**. امام علی (عليه السلام) فرمود: پس بنگرید، چگونه بودند «قوم بنی اسرائیل» زمانی که جمعیتها گرد آمده، و اندیشه ها با هم و دلها یکسان و دستها یاور هم و شمشیرها کمک یکدیگر و بینش ها ژرف و تصمیمات یکی بود، آیا در اطراف زمین «شهرها»، بزرگ و بر همه جهانیان حاکم نبودند؟ (نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲)

۲۵. اختلاف، عذاب الهی

قال النبي (صلى الله عليه وآله وسلم): **أَلْجَمَاعَةُ رَحْمَةٌ وَ الْفَرْقَةُ عَذَابٌ**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم) فرمود: جماعت «وحدت»، مایه رحمت و تفرقه موجب عذاب است. (نهج الفصاحه، حدیث ۱۳۲۳)

۲۶. ذلت، سرانجام اختلاف

قال الامام على (عليه السلام): **فانظروا إلى ما صاروا اليه في آخر أمورهم حين وقعت الفرقة و تشتت الألفة و اختلفت الكلمة و الأفئدة و تشعبوا مختلفين و تفرقوا متحاربين قد خلع الله عنهم لباس كرامته و سلبهم غضارة نعمته و بقي قصص أخبارهم فيكم عبرا للمعتبرين**. امام على (عليه السلام) فرمود: پس بنگرید به آخر کارشان «قوم بنی اسرائیل» آن هنگام که بین آنها تفرقه افتاد، و مهربانی و الفتها بهم خورد و سخنها و دلها مختلف و گروه گروه شدند و بجان هم افتادند و پراکنده گشتند و با هم جنگیدند، پس خداوند، لباس عزت را از تن آنها برکند و فراوانی نعمتش را از آنها گرفت و آنچه باقی مانده، سرگذشت آنان است تا مایه عبرت، عبرت گیرندگان باشد شود. (نهج البلاغه، خطبه ۱۹۲)

۲۷. اختلاف، موجب هلاکت

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم): **لا تختلفوا، فإن من كان قبلكم اختلفوا فهلكوا**. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: اختلاف نکنید، آنان که قبل از شما بودند اختلاف کردند و هلاک شدند. (کنز العمال، حدیث ۸۹۴)

۲۸. اختلاف، گسستن از اسلام

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم): **من فارق الجماعة شبرا خلع الله ربة الإسلام من عنقه**. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: هر کس یک وجب از جامعه «مسلمین» دور شود خداوند رشته مسلمانی را از گردن او باز کند. (کافی، جلد ۱، ص ۴۰۴ نهج الفصاحه، ۲۷۶۹)

۳۰. اختلاف، اندوه بزرگ علی (ع)

قال الامام على (عليه السلام): **فيا عجباً! والله يميمت القلب و يجلب الهم من اجتماع هؤلاء القوم على باطلهم و تفرقكم عن حقكم**.

امام علی (علیه السلام) می فرماید: شگفتا و عجباً! بخدا سوگند، وحدت اینان در راه باطل خود، و پراکندگی شما از راه حق، مایه دلمردگی و فزونی غم و اندوه است. (نهج البلاغه، خطبه ۲۷)

۳. برتری نژادی، هرگز

قال النبی (صلی الله علیه و آله و سلم): **يا أيها الناس، إن الرب واحد و الالب واحد و إن الدين واحد ليست العربية لأحدكم باب و لا أم و إنما هي اللسان فمن تعلم العربية فهو عربي**. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)

و سلم) فرمود: ای مردم، پروردگار شما یکی است «الله»، پدر همه شما یکی است «آدم»، و دین همه یکی است «اسلام»، و عربیت، پدر و مادر هیچ یک از شما نیست، بلکه آن هم یکی از زبان هاست و هر کس زبان عربی را بیاموزد، عربی است. (معالم الحکومه، ۴۰۴)

۳۱. جامعه، یک خانواده بزرگ

قال الإمام السجاد (علیه السلام) : **يا زهري، اما عليك أن تجعل المسلمين منك بمنزلة أهل بيتك، فتجعل كبيرهم بمنزلة والدك، و تجعل صغيرهم بمنزلة ولدك، و تجعل تربك منهم بمنزلة أخيك**. امام سجاد (علیه السلام) به زهري فرمود: ای زهري، چه می شود که مسلمانان را مانند اهل خانه خود بدانی، بزرگ آنان را بمنزله پدر خود و کوچکشان را بمنزله فرزند و همسال خود را بمنزله برادرت قرار دهی. (بحارالانوار، جلد ۶۸، ۲۳۰)

۳۲. خطر تکروی

قال النبي (صلى الله عليه و آله و سلم) : **ثلاثة لاتسأل عنهم: رجل فارق الجماعة و عصى إمامه و مات عاصياو أمة او عبد ابق من سيده فمات. و امرأة غاب عنها زوجها و قد كفاهها مؤونة الدنيا فتبرجت بعده، فلاتسأل عنهم**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: از سه کس می پرس؛ ۱- مردی که از جماعت مسلمین دوری گزیند، و امام خود را نافرمانی کند، و در آن حال بمیرد. ۲- کنیز یا بنده ای که در حال گریز از آقای خود بمیرد. ۳- زنی که شوهرش از او دور باشد و مخارج او را بپردازد و در غیبت شوهرش، آرایش و خودنمایی کند، از اینها می پرس. (نهج الفصاحه، ۱۲۲۴)

۳۳. مرگ جاهلی

قال النبي (صلى الله عليه و آله و سلم) : **من فارق الجماعة مات ميتة جاهلية**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: هر کس از گروه «مسلمانان» جدا شود بر مرگ جاهلیت بمیرد. (نهج الفصاحه، ۲۸۵۵)

۳۴. تکرو، شکار شیطان

قال الامام على (عليه السلام) : **فإن يد الله على الجماعة و اياكم و الفرقة فإن الشاذ من الناس للشيطان، كما أن الشاذ من الغنم للذئب**. امام علی (علیه السلام) فرمود: دست خدا بر سر جماعت است، از تفرقه پرهیزید، زیرا شخص تکرو، شکار شیطان است همانگونه که گوسفند تکرو، طعمه گرگ است. (شرح نهج البلاغه، جلد ۸، ص ۱۱۲)

۳۵. جزای جدایی

قال الإمام الصادق (عليه السلام): **من فارق جماعة المسلمين و نكث صفقة الامام جاء إلى الله أجذم**. امام صادق (عليه السلام) فرمود: هر کس از جماعت مسلمین جدا شود و عهد و پیمان خود را با رهبر بشکند، دست بریده محشور خواهد شد. (کافی، جلد ۱، ص ۴۰۵)

۳۶. سبب اختلاف

قال اميرالمؤمنين (عليه السلام): **لو سكت الجاهل ما اختلف الناس**. امام علی (عليه السلام) فرمود: اگر جاهل سکوت می کرد، مردم اختلاف نمی کردند [سبب بسیاری از اختلافات، سخن های ناآگاهانه است]. (بحارالانوار، ج ۷۵، ص ۸۱)

۳۷. پیامدهای اختلاف

قال النبي (صلى الله عليه و آله و سلم): **ما اختلف أمة بعد نبيها الا ظهر أهل باطلها على أهل حقها**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: هیچ امتی پس از پیامبرشان، اختلاف نکردند مگر آنکه گروه باطل بر حق گرایان چیره شدند. (کنز العمال، حدیث ۹۲۹)

۳۸. دین زدائی

قال النبي (صلى الله عليه و آله و سلم): **ألا إن في التباغض الحالقة لا أعنى حالقة الشعر و لكن حالقة الدين**. پیامبر اکرم (صلى الله عليه و آله و سلم) فرمود: آگاه باشید که در دشمنی ها، ستردن و تراشیدن نهفته است، اما نه تراشیدن مو، بلکه ستردن دین. (کافی، جلد ۲، ص ۳۴۶)

۳۹. تفرقه حق طلبان

قال الامام على (عليه السلام): **و إني و الله لأظن أن هؤلاء القوم سيد الون منكم باجتماعهم على باطلهم و تفرقكم عن حقكم و بمعصيتكم إمامكم في الحق و طاعتهم إمامهم في الباطل**. امام علی (عليه السلام) می فرماید: به خدا سوگند! گمان دارم اینان قدرت را از شما بگیرند، زیرا آنان بر باطل خویش، وحدت دارند و شما در حق خود پراکنده اید، آنان از رهبر خود در مسیر باطل اطاعت می کنند و شما از رهبر خود در راه حق فرمان نمی برید. (نهج البلاغه، خطبه ۲۵)

۴۰. اختلاف، آفت اندیشه

قال الإمام على (عليه السلام): **الخلاف يهدم الرأي**. امام علی (عليه السلام) فرمود: اختلاف، بنیاد «اندیشه درست» را درهم می ریزد. (نهج البلاغه حکمت ۲۱۵)

